

AJÁNLÓ

ANTISZEMITA KÖZBESZÉD MAGYARORSZÁGON 2000-BEN/ ANTI-SEMITIC DISCOURSE IN HUNGARY IN 2000

A kiadó az 1843-ban New Yorkban alapított B'nai B'rith (a héber név jelentése magyarul: „Szövetség fiai”) nevű zsidó szervezet magyarországi tagozata, mely 1990-ben jött létre egyesületi formában. Az egyesület 1999-ben a magyarországi zsidóság életének, valamint az antiszemitizmus közéleti megnyilvánulásainak dokumentálására létrehozta a Zsidó Dokumentációs Központot. Az elsősorban a nyomtatott sajtóra kiterjedő szemlézés több száz irat (cikkek, egyéb publikációk) összegyűjtését eredményezte 2000-ben. Ennek az adatbázisnak a feldolgozására, elemzésére vállalkozott három történész (Gerő András, Varga László, Karasai László), egy jogász (Schweitzer Gábor), egy filozófus (Tatár György) és két újságíró (Mihancsik Zsófia és Murányi Gábor). A szerkesztők szándéka szerint a kötet egy megszakadt hagyományt, az antiszemitizmus-jelentések hagyományát kívánja feléleszteni, azért, hogy a 2000-ben sajnálatos módon újra a közbeszéd részévé vált antiszemitizmusról szóló diskurzust tárgyszerű alapokra helyezze. A dokumentumok – mint például a Magyar Fórum és a Demokrata című folyóiratokból, valamint a Vasárnapi Újság nevű „közszolgálati” rádióműsorból vett idézetek – révén a gyűlölködő szavak fennmaradnak, visszakereshetővé és számon kérhetővé válnak, sőt akár jogi (büntető vagy polgári) eljárások alapjául is szolgálhatnak.

(Szerk. Gerő András, Varga László, Vince Mátyás.
B'nai B'rith Első Budapesti Közösség/B'nai B'rith Budapest Lodge, Budapest, 2001, 232 oldal, 840 Ft.)

PETRIK FERENC: A SZEMÉLYISÉG JOGI VÉDELME. A SAJTÓ-HELYREIGAZÍTÁS

Petrik Ferenc könyvének első részében az embert megillető személyiségi jog tartalmával kívánja megismertetni az olvasót. A második rész a sajtó-helyreiga-

zítási eljárással mint a személyiségi jogvédelem egyik eszközével foglalkozik. A kötet az egyes személyiségi jogokat viszonylag önállóan, a személyiségi jog lényege szerinti csoportosításban ismerteti. A szerző külön fejezetet szentel a szabadsághoz való jognak; a becsület, az emberi méltóság és a jó hírnév jogának; az élethez, a testi épséghez és az egészséghez való jognak; a névviseeléshez való jognak; a képmáshoz és a hangfelvételhez való jognak; a titok- és adatvédelemnek; a magánlakáshoz és a jogi személy helyiségeihez való jognak.

Az egyes személyiségi jogok tárgyalásakor a szerző arra törekszik, hogy az egyes személyiségi jogok tartalmának részletezésén túl bemutassa az azokhoz kapcsolódó bírósági gyakorlatot is. A kötetben szereplő jogesetek ismertetésével közzététővé válik, hogy a személyiségi jogok valójában

mit is foglalnak magukban, hogyan is érvényesülnek a gyakorlatban. A bírósági tevékenység ismertetésén kívül bepillantást nyerhetünk az Alkotmánybíróság ez irányú gyakorlatába is. Az egyes személyiségi jogok polgári jogi védelmén túl szó esik egyéb jogvédelmi eszközökről is, úgy mint a büntetőjog, illetve a szabálysértési jog által nyújtott lehetőségekről.

A szerző külön fejezetet szentel a nem vagyoni kártérítés kér-

déskörének. Az Alkotmánybíróság 1992-ben a nem vagyoni kártérítés alkotmányosságának vizsgálata során indokolatlannak és ezért alkotmányellenesnek ítélte azt, hogy a polgári jogi szabályozás (és az ennek nyomán kialakult gyakorlat) különbséget tesz az egyes személyiségi jogok között, illetve indokolatlannak és megalapozatlannak találta a személyiségi jogvédelem alanyai közötti különbségtételt is. Az alkotmánybírósági határozat után a jogalkotó kiemelte a Ptk.-ból a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó szabályozást. Éppen ezért állítja azt Petrik Ferenc, hogy a Ptk. nem biztosít megfelelő jogvédelmet a személyiségi jogok megsértése esetén, hiszen csak a vagyoni károk megtérítését teszi lehetővé. A szerző részletesen foglalkozik a nem vagyoni kártérítés feltételrendszerének azon részével, amelyben az eltér a vagyoni kártérítésétől. Így részletesen tárgyalja a jogellenességet és a nem vagyoni hátrányt. A nem vagyoni

ni kártérítés részletes elemzése hasznos segítségül szolgálhat mindazon jogalkalmazók számára, akiknek személyiségi jogi perekben kell dönteniük a nem vagyoni kártérítés meg- vagy meg nem íté-
léséről. A nem vagyoni kártérítés általános kérdése-
inek tisztázása után bepillantást nyerhetünk abba,
hogyan a bírósági gyakorlatban az egyes személyisé-
gi jogok milyen megsértése esetén ítélnék meg
nem vagyoni kártérítést.

A kötet második része a sajtó-helyreigazítás mint
különleges személyiségi jogvédelmi eszköz anyagi és
eljárásjogi kérdéseivel foglalkozik. Ez az eljárás ép-

pen gyorsasága miatt lehet hatékony eszköze a sze-
mélyiségi jogvédelemnek.

A kézikönyv nem törekszik elméleti megalapozá-
sát adni a személyiségi jogoknak, nem foglalkozik
ezen jogok alapjogi jellegével, azonban mindennek
ellenére hasznos lehet mindazok számára, akik sze-
retnének megismerkedni a személyiségi jogokkal és
azok védelmi rendszerének gyakorlati oldalával. Se-
gítségül szolgálhat mind gyakorló jogászok, mind jog-
hallgatók számára.

*(HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2001.
november 20, 301 oldal, 4480 Ft.)*